

Subsidiebeleid 2009 op het terrein van deskundigheidsbevordering vrijwilligers

Aan:
De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

18 juni 2008/Nr. DMO/SSO-2847435

In de beleidsbrief 'Voor elkaar' van 9 oktober 2007 heb ik u geïnformeerd over mijn ambities met betrekking tot mantelzorg en vrijwilligerswerk. Ik heb daarbij een aantal speerpunten genoemd die er naar mijn mening aan moeten bijdragen dat de ondersteuning van mantelzorgers en van vrijwilligers op een hoger plan komt. Een van de activiteiten die daarvoor noodzakelijk zijn heeft betrekking op de bevordering van de deskundigheid van vrijwilligers. In genoemde brief ging ik in op het nieuwe model van deskundigheidsbevordering dat in 2009 daadwerkelijk van start zal gaan. In het kader van dit model zal – zoals reeds eerder geschreven – vanaf volgend jaar geen subsidie meer worden verleend voor landelijke deskundigheidsbevordering aan de zogenaamde VTA-instituten, als aanbieder van trainingen en cursussen voor vrijwilligers. In plaats daarvan kan subsidie worden aangevraagd door landelijke vrijwilligersorganisaties, die met het geld zelf kunnen bepalen welke trainingen zij wensen in te kopen voor hun vrijwilligers en bij wie. Hiervoor is een structureel bedrag van € 5 miljoen beschikbaar.

Ik vraag graag uw aandacht voor de evaluatie van het model. Deze evaluatie is gereed; het rapport voeg ik bij. Ik wil drie punten nader toelichten: – de evaluatie was er mede op gericht te bezien of het landelijk budget voor deskundigheidsbevordering adequaat is. Naar mijn mening is dat het geval. Ik baseer mij daarbij onder meer op de constatering in het rapport dat een aanzienlijk deel van de klanten van de VTA-instellingen in 2007 niet afkomstig was van landelijke vrijwilligersorganisaties en dat een belangrijk deel van de inhoud van de trainingen

niet voldeed aan het criterium 'specifieke en beperkte vraag'.

– uit de evaluatie komt naar voren dat bij de in de beleidsbrief 'Voor elkaar' aangekondigde introductie van lokale basisfuncties aandacht moet worden besteed aan lokale deskundigheidsbevorderinggemeenten.

Hieraan geef ik graag gehoor.

– landelijke vrijwilligersorganisaties zijn over het algemeen op de hoogte van het nieuwe model voor deskundigheidsbevordering. Wel geven zij aan dat het niet duidelijk voor hen is hoe zij subsidie kunnen krijgen voor deze activiteiten. Publicatie in de Staatscourant van bijgevoegde notitie is erop gericht deze duidelijkheid te verschaffen. Naast deze publicatie in de Staatscourant zal bekendheid aan de nieuwe regeling worden gegeven door gebruik te maken van mijn Wmo-communicatiemiddelen én het NOV, die als intermediair op kan treden.

In bijgevoegde notitie wordt ingegaan op:

- welke criteria zullen worden gehanteerd bij de subsidieverlening ten behoeve van 2009 en latere jaren;
- welke procedures moeten aanvragers van subsidie in acht nemen;
- wie kunnen subsidie aanvragen.

*De Staatssecretaris van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. Bussemaker.*

Subsidieverlening voor landelijke deskundigheidsbevordering van vrijwilligers

In deze notitie wordt ingegaan op de volgende aspecten van de landelijke subsidiering van activiteiten in de sfeer van deskundigheidsbevordering: – een korte schets van het te hanteren model voor deskundigheidsbevordering;

- de criteria die zullen worden gehanteerd bij de beoordeling van subsidieverzoeken op basis van dit model;
- de subsidieregeling en de daarbij in acht te nemen procedures.

1. Kenmerken van het nieuwe model voor deskundigheidsbevordering

Op 31 maart 2006 heeft VWS een nieuw model gepresenteerd voor het verlenen van subsidies ten behoeve van deskundigheidsbevordering van vrijwilligers. Dit model kent een aantal uitgangspunten:

– een geleidelijke beëindiging van de subsidierelatie met de VTA-instituten (nog 75% subsidie in 2007, 50% in 2008, 0% in 2009);

– een grotere rol voor de gemeenten in het kader van hun verantwoordelijkheid voor het lokale vrijwilligersbeleid (decentralisatie);

– € 5 mln. is overgeboekt naar het gemeentefonds en valt derhalve buiten deze regeling;

– per 2009, subsidieverlening aan landelijke vrijwilligersorganisaties. In totaal is hiervoor op jaarbasis € 5 mln. beschikbaar;

– bij het beoordelen van subsidieaanvragen in het kader van het landelijk model zal worden uitgegaan van drie criteria: (1) het niveau waarop de vrijwilligersorganisatie werkt (landelijk), (2) een beperkte en specialistische vraag, (3) extra hoge kwaliteitseisen aan de (organisatie van de) deskundigheidsbevordering.

In deze notitie worden deze criteria verder geoperationaliseerd.

Op verzoek van VWS heeft Verwey Jonker in 2006 een rapport uitgebracht waarin een belangrijke uitwerking wordt gegeven aan het operationaliseren van de hiervoor genoemde criteria.

Verwey Jonker geeft aan dat het criterium 'extra hoge kwaliteitseisen' feitelijk in het verlengde ligt van het criterium 'beperkte en specialistische vraag'. Vrijwilligers in de door VWS beoogde terreinen (zorg, sociale hulpverlening, leefbaarheid) worden soms geconfronteerd met complexe en intensieve hulpvragen. Om hier verantwoord mee om te gaan moet de deskundigheidsbevordering die voldoet aan het criterium van een beperkte en specialistische vraag ook

voldoen aan extra hoge kwaliteitseisen. Om voor subsidie in aanmerking te komen vanuit het landelijk budget zal de aanvrager duidelijk moeten maken dat aan de hierna geformuleerde vereisten wordt voldaan.

2. De te hanteren criteria voor te subsidiëren activiteiten

De terreinen van het vrijwilligerswerk waarvoor VWS (in het kader van deskundigheidsbevordering) voorheen subsidie verleende, veranderen niet. In het verleden stelde VWS hiervoor de prioriteiten vast: ten aanzien van de terreinen waarop de gesubsidieerde deskundigheidsbevordering door de VTA-instituten plaats diende te vinden waren zorg, leefbaarheid en sociale hulpverlening. Dit wordt onder 'b' in de vorm van criteria verder uitgewerkt.

Het voorgaande betekent dat een aantal werkterreinen (en dus vrijwilligers) die in het verleden niet werden gesubsidieerd ook nu niet – op basis van deze regeling – voor subsidie in aanmerking kunnen komen: bijvoorbeeld organisaties op het terrein van de sport, levensbeschouwing en religie. In de sportsector is doorgaans sprake van een eigen circuit van deskundigheidsbevordering. De praktische en inhoudelijke sporttrainingen worden geboden door speciale lokale of regionale servicebureaus.

Criteria:

a. landelijke vrijwilligersorganisaties

– Het nieuwe model van deskundigheidsbevordering gaat ervan uit dat gemeenten primair verantwoordelijk zijn voor alle lokale en regionale activiteiten op het terrein van deskundigheidsbevordering van vrijwilligers. Wanneer het belang of het effect van een training slechts in één enkele gemeente of regio neerslaat, is er – ook al wordt voldaan aan het gestelde onder b en c – sprake van een (inter) gemeentelijk beleid. Dit beleidskader is gericht op vrijwilligers die werkzaam zijn voor landelijke werkzame vrijwilligersorganisaties of voor lokale/regionale afdelingen of lidinstellingen van landelijke vrijwilligersorganisaties, voor zover het belang van de deskundigheidsbevordering boven lokaal/-regionaal is. Subsidie wordt toegekend aan de landelijke organisatie.

b. beperkte en specialistische vraag

– Om de maatschappelijke participatie te bevorderen, is het subsidiebeleid van VWS met name gericht op de beleidsprioriteiten zorg respectievelijk ondersteuning (bijvoorbeeld op het terrein van de AWBZ en de Wmo), leefbaarheid en sociale hulpverlening. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om activiteiten op het terrein van deskundigheidsbevordering ten behoeve van de palliatieve zorg, van het opbouwwerk en activiteiten op het terrein van allochtonen en risicojeugd. Activiteiten op andere terreinen zoals bijvoorbeeld levensbeschouwing, natuur en milieu komen dus niet voor subsidie in aanmerking.

– Om zich als vrijwilligersorganisaties en als vrijwilliger op adequate wijze op voornoemde terreinen te kunnen bewegen, zijn soms specifieke vaardigheden, kennis en inzicht noodzakelijk. Gedacht kan daarbij worden aan de volgende gebieden: het geven van informatie en advies, persoonlijke raadgeving, persoonlijke verzorging, groepen begeleiden, 1 op 1 contacten. Met name gaat het daarbij om op het werkterrein van de vrijwilligersorganisatie(s) landelijk en inhoudelijk noodzakelijk geachte vaardigheden, kennis en inzicht die een voorwaarde zijn om als vrijwilliger juist bij die organisatie en juist op de hiervoor bedoelde terreinen (zorg, leefbaarheid en sociale hulpverlening) te kunnen functioneren en verantwoordelijkheden te kunnen dragen.

Meer algemene vaardigheden die van belang zijn voor vrijwilligerswerk of voor de organisatie in het algemeen van belang zijn, komen niet voor subsidie in aanmerking. Het gemeentelijk domein is daarvoor geëigend. Hierbij kan gedacht worden aan zaken als algemene bestuurstrainingen en generieke trainingen voor het, opstellen van beleidsnota's, vergadertechnieken en het opzetten van een organisatie. – Subsidie wordt alleen toegekend voor vrijwilligers en niet voor professionele krachten.

c. Vereiste extra kwaliteit van de deskundigheidsbevordering

Met betrekking tot dit punt wordt ervan uitgegaan dat op landelijk niveau trainingen voor vrijwilligers kunnen worden gefinancierd ten behoeve van groepen in de samenleving (voor zover deze groepen passen binnen de beleidsdomeinen van VWS:

zorg, leefbaarheid en sociale hulpverlening) die vanwege hun gezondheid of hun sociale/maatschappelijke positie problemen ondervinden bij de maatschappelijke participatie en/of in een geïsoleerde positie in de maatschappij terecht dreigen te komen (gehandicapten, probleemjongeren, groepen allochtonen etc). Soms vraagt het werken als vrijwilliger met deze groepen veel van de vrijwilliger aan vaardigheden; tegen deze achtergrond kan bij de onder a bedoelde trainingen (en de organisatie daarvan) een extra hoge kwaliteit noodzakelijk zijn:

– hiervoor is aangegeven dat alleen landelijk werkende vrijwilligersorganisaties of landelijke organisaties met lokale/regionale afdelingen of lidorganisaties in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Hier geldt de vereiste dat er bij de subsidieaanvraag een landelijke visie wordt gepresenteerd ten aanzien van de specifieke vereisten waaraan de vrijwilligers moeten voldoen en de daarvoor noodzakelijke deskundigheidsbevordering. In de visie moet tot uitdrukking worden gebracht hoe de gewenste deskundigheidsbevordering tegemoet komt aan de specifieke wensen van de vrijwilligersorganisatie; hiermee wordt bereikt dat de training zo adequaat mogelijk is afgestemd op de behoeften in het 'veld' waarin de instelling opereert. – ten aanzien van de organisatie van de trainingen wordt het volgende vereist:

- de trainingen worden afgesloten met een certificaat;
- er moet sprake zijn van een regelmatige evaluatie door de vrijwilligersorganisaties, vrijwilligers, aanbieders en trainers.

In de subsidieaanvraag moet worden aangegeven hoe aan deze punten aandacht is besteed.

3. Aanvullende bepalingen

Aanvragen voor subsidie voor deskundigheidsbevordering van vrijwilligers moeten voldoen aan de Subsidieregeling VWS-subsidies. Voor aanvragen in het kader van dit beleidskader de volgende punten: – Subsidie kan worden aangevraagd voor een periode van maximaal 2 jaar. Dit hangt samen met het feit dat de trainingen voor de vrijwilligers vaak een meerjarencyclus kunnen vormen. Bovendien worden hierdoor

---

de administratieve lasten die aan de aanvraag zijn verbonden (het opstellen van een visie en een activiteitenplan etc.) beperkt. Voor de periode daarna moet een nieuwe subsidieaanvraag worden ingediend.

– In het kader voorliggende regeling geldt dat subsidie wordt verleend tot maximaal 80% van de geraamde kosten van de activiteiten van deskundigheidsbevordering. De overige 20% wordt door de aanvrager ‘gedekt’ uit eigen bijdragen van de deelnemende vrijwilligers, uit eigen middelen of op andere wijze te verwerven financiering (sponsoring en dergelijke; echter geen subsidies van andere bestuurslagen).

– Op grond van artikel 7 van genoemde subsidieregeling wordt een subsidieplafond gehanteerd. Dit subsidieplafond bedraagt vanaf 2009 en 2010 € 5 mln. Het besluit tot vaststelling van het subsidieplafond wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Het budget voor deskundigheidsbevordering is begrensd. Gezien het feit dat er op dit terrein nog geen ervaring bestaat met het verstrekken van subsidie aan landelijke vrijwilligersorganisaties, is de omvang van het beroep op deze regeling niet bekend. Met het oog daarop zullen subsidies met – in achtneming van het subsidieplafond en het gestelde in artikel 7, derde lid van de Subsidieregeling VWS-subsidies – worden toegekend op basis van de volgorde in het tijdstip waarop de onderscheiden verzoeken zijn ontvangen.

4. Evaluatie

In 2009 zal het beleidskader deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers worden geëvalueerd. Deze evaluatie heeft onder meer betrekking op de ingediende aanvragen, de procedures voor de indiening en beoordeling van de aanvragen, op de doelgroepen voor subsidies. Tevens zal de vraag aan de orde komen of er een maximum moet worden gesteld aan de hoogte van de subsidie per aanvrager.